

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა #42

03. 10. 2018

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: ნარჩენების აღდგენა - რეზინტექნიკური ნაწარმისა და პოლიმერული ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოს მოწყობა და ექსპლუატაცია

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „პკლ ეკო სოლუშენი“. თბილისი, სამგორის მუნიციპალიტეტი;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: სამგორის მუნიციპალიტეტი, დიდი ლილოს ტერიტორია;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 21.08.2018

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „წარმოების ეკოლოგია“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „პკლ ეკო სოლუშენის“ მიერ წარმოდგენილია რეზინტექნიკური და პოლიმერული ნაწარმის ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოს (ნარჩენების აღდგენა) მოწყობის და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ქ. თბილისში, სამგორის რაიონ დიდ ლილოში (ს/კ 81.08.09.517). აღნიშნულ მიწის ნაკვეთზე წლების წინ განთავსებული იყო მეფრინველეობის ფერმა. ნაკვეთს აღმოსავლეთი მხრიდან მთელ სიგრძეზე ესაზღვრება მდინარე ლოჭინი, რომელიც დაშორებულია დაახლოებით 100 მეტრით. საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი მდებარეობს 450 მეტრში.

საწარმოს საპროექტო წარმადობა შეადგენს 4000 ტ/წელ. საწარმოს დაგეგმილი აქვს გადაამუშაოს რეზინტექნიკური ნაწარმი და პლასტმასის ნარჩენები, საიდანაც მიიღება 1400 ტ/წელ თხევადი საწვავი, 1370000 მ³/წელ გაზი, 1000 ტ/წელ ტექნიკური ნახშირბადი (კოქსი) და 600 ტ/წელ ჯართი. სამუშაო დღეთა რაოდენობა წელიწადში შეადგენს 300-ს, დღეში 24 საათიანი რეჟიმით.

საწარმოში იგეგმება რეზინტექნიკური ნარჩენების (საბურავები, რეზინისა და პლასტმასის ნაწარმი) პიროლიზის მეთოდით უტილიზაცია. დანადგარი შედგება პიროლიზის რეაქტორებისაგან, კონდენსატორებისაგან, სადაც ხდება გაზისა და სითხის ერთმანეთისაგან გამოყოფა (განცალკევება).

1000 კგ საბურავის და ტექნიკური ნარჩენების გადამუშავებიდან მიიღება შემდეგი პროდუქცია:

- თხევადი ფრაქცია (პიროლიზის სითხე) წვის ენერგიით 39 მჯ/კგ - 350 კგ;
- საწვავი გაზი, წვის ენერგიით 40 მჯ/მ³ - 340 მ³;
- ტექნიკური ნახშირბადი (კოქსი) - 250 კგ;
- ჯართი - 100-150 კგ (საბურავის კონსტრუქციიდან გამომდინარე).

საპროექტო ტერიტორიაზე დაგეგმილია ოთხი 20 ტონიანი რეაქტორის განთავსება, რომლებიც იმუშავებენ მონაცვლეობით. რეაქტორების ქვეშ მოთავსდება დასაცვლელი ბუნკერი, სადაც დაიცვლება გადამუშავებული მასა და გადავა ნახშირის საწარმოში, განცალკევდება რკინის მასისგან და მოხდება მისი ჩაბარება ჯართის მიმღებ პუნქტებში. რეაქტორებზე მიერთებული იქნება გამაგრებელი სისტემა, რის საშუალებითაც მოხდება გაზის გაგრილება. მიღებული გაზის 20% დაბრუნდება საწარმოში, დანარჩენი კი შეინახება სპეციალურ საცავებში. ნახშირი გადავა სპეციალურ საწარმოში სადაც მოხდება მისი განცალკევება მეტალისგან, დაიფქვება და დაბრიკეტდება. ნახშირის დაფქვისა და მისი შემდგომი დაბრიკეტების დანადგარების წარმადობა შეადგენს 0.3 ტ/სთ-ში. ხოლო რკინა დაიპრესება და მოხდება მისი რეალიზება შესაბამის მიმღებ პუნქტებში.

საწარმოში ასევე იგეგმება ორი 60 მ³ მოცულობის (თითოეული) და ერთი ცალი შუალედური 1 მ³ მოცულობის ჰორიზონტალური მიწისზედა რეზერვუარების მონტაჟი, რომლებიც გამოყენებული იქნება წარმოების შედეგად მიღებული თხევადი საწვავის დროებით შენახვისა და რეალიზაციისათვის.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში წყალი საწარმოო მიზნებისათვის გამოიყენება გაგრილების სისტემისათვის. ბრუნვით სისტემაში გამოყენებული წყლის რაოდენობა იქნება 5 მ³, რომელსაც აორთქლებული წყლის შესავსებად დღე-ღამეში დასჭირდება დაახლოებით 200 ლიტრი წყალი. წყალაღება იგეგმება მდინარე ლოჭინიდან, ხოლო საყოფაცხოვრებო მიზნებისათვის წყლით მომარაგება განხორციელდება ადგილობრივი წყალმომარაგების სისტემიდან, ხოლო წარმოქმნილი სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლების ჩაშვება განხორციელდება საწარმოს ტერიტორიაზე მოსაწყობ ბეტონის ამოსაწმენდ ორმოში, რომლის გატანა შემდგომ საჭიროებისამებრ განხორციელდება შესაბამისი ნებართვის მქონე კომპანიის მიერ.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად ნაკვეთზე არსებული ხე-ნარგავები სრულად იქნება შენარჩუნებული. აღნიშნულ ნარგავებთან დაკავშირებით დენდროლოგიური კვლევა წარმოდგენილი იქნება პროექტის შეთანხმების სტადიაზე. გარდა ამისა მომავალში იგეგმება ღობის მთელ პერიმეტრზე ცოცხალი მარადმწვანე ღობის მოწყობა და დამატებით სხვადასხვა სახის ხე-მცენარეების დარგვა.

ხმაურის გავრცელებასთან დაკავშირებით სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის წარმოქმნა და გარემოს დაბინძურება შესაძლოა გამოიწვიოს ტექნოლოგიურ პროცესში ჩართულმა მანქანა-დანადგარებმა, ასევე სატრანსპორტო საშუალებებმა, რომლებითაც მოხდება ნედლეულისა და მზა პროდუქციის ტრანსპორტირება. საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე ადგილი ექნება შემდეგ მავნე

ნივთიერებათა წარმოქმნას: ნავთობპროდუქტების ნახშირწყალბადები, გოგირდწყალბადი, მტვერი, აზოტის ორჟანგი და ნახშირორჟანგი.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილებების ღონისძიებები;
4. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
 - სრული პროექტის, მათ შორის ბრიკეტირების საწარმოს დეტალური ფუნქციური მახასიათებლების და პროცესის აღწერა.
 - ტერიტორიის GIS კოორდინატები;
 - თითოეული ტექნოლოგიური ხაზის და ტექნოლოგიური პროცესების დეტალური აღწერა;
 - საწარმოს ტერიტორიიდან მანძილი უახლოესი საცხოვრებელ სახლებამდე, მდებარეობის მითითებით, უახლოეს დასახლებამდე, მდინარემდე და სხვა უახლოეს სამრეწველო ობიექტამდე; ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიის მოსაზღვრე ტერიტორიების, ასევე ახლომდებარე მოქმედი ობიექტების და მათი დანიშნულების შესახებ;
 - საწარმოს განთავსების ალტერნატიული ვარიანტები, დეტალური ინფორმაცია სხვადასხვა ალტერნატიული მიწის ნაკვეთების შესახებ (სად მდებარეობდა თითოეული მიწის ნაკვეთი, ან რატომ იქნა უარყოფილი), მათი რაოდენობის, მათი ადგილმდებარეობის, შერჩევის უპირატესობის დასაბუთებით და საქმიანობის განუხორციელებლობის შემთხვევაში მოსალოდნელი (დადებითი და უარყოფითი) ზემოქმედება მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე;
 - ტექნოლოგიური ალტერნატივები შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა.
 - საწარმოს ნედლეულით მომარაგება;
 - საწარმოს ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (სიმძლავრე, მასშტაბი, რაოდენობა);

- ტექნოლოგიური სქემა და საწარმოში დაგეგმილი დანადგარების აღწერა, სიმძლავრე, წარმადობა;
- დანადგარების, ტექნოლოგიური მოწყობილობების და პროცესების დეტალური აღწერა;
- დამხმარე ინფრასტრუქტურული ობიექტების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- რეზინტექნიკური ნაწარმის და პლასტმასის ნარჩენების გადამამუშავებელი დანადგარის პასპორტი.
- საბურავების საჭრელი დანადგარის საპასპორტო მონაცემები, ასევე ინფორმაცია აღნიშნული დანადგარის ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების შესახებ, შესაბამისი დასაბუთებით.
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- ჩამდინარე წყლის გამწმენდი ნაგებობის მოწყობის საკითხები: ტიპი, ტექნიკური პარამეტრები, გაწმენდის ეფექტურობა;
- საწარმოო და სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება, სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვის საკითხები;
- საწარმოში წარმოქმნილი საწარმოო ჩამდინარე წყლების ჩაშვების საკითხის დაზუსტება.
- საწარმოს ტერიტორიაზე და რეზერვუარების განთავსების ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე ქსელის მოწყობის, სანიაღვრე წყლების გაწმენდისა და მათი მართვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- მოწყობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების სახეობების და რაოდენობის შესახებ მონაცემები და შემდგომი მართვის ღონისძიებები;
- ნარჩენების მართვის გეგმა;
- საწარმოში დამუშავების მიზნით მიღებული ნარჩენების ჩამონათვალი კოდების მითითებით და რაოდენობა;
- დამუშავების შემდეგ მიღებული ნარჩენების კოდები, რაოდენობა და მათი შემდგომი მართვის ღონისძიებები;
- ნარჩენების დამუშავების (აღდგენის/წინასწარი დამუშავების) ოპერაციის კოდები;
- ნარჩენების დროებითი შენახვა/დასაწყობებასთან, შეგროვებასა და ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული საკითხები;
- დასაწყობებულ ნარჩენებზე კონტროლის მეთოდები და დასაწყობების პირობების დეტალური აღწერა.
- ქიმიური ნივთიერებების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) დასაწყობების და შენახვის პირობები;
- გამოშვებული პროდუქციის შედგენილობისა და ფიზიკურ-ქიმიური მახასიათებლების შესახებ ინფორმაცია;
- მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშში ჰაერის დაბინძურების ფონურ მაჩვენებლად მოსახლეობის რიცხოვნობის გათვალისწინება, ასევე ფონურ მაჩვენებლად ახლომდებარე საწარმოებიდან გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების რაოდენობის გამოყენება (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);
- დანადგარის ტექნოლოგიურ სქემებზე ექსპლიკაციის აღმნიშვნელი ნომრების მითითება, მაღალი გარჩევადობით. ასევე გამწმენდი სისტემის ტექნოლოგიური სქემა ექსპლიკაციით;

- ვინაიდან საპროექტო საწარმოში გამოყენებული ტექნოლოგიური დანადგარები წარმოადგენენ ხმაურის წარმომქმნელ წყაროს, ხმაურის დონის გაანგარიშების ჩატარება ანალოგიური დანადგარებით გამოწვეული ხმაურის დონის გათვალისწინებით, ასევე ხმაურის მონიტორინგის ჩატარების პირობების დაზუსტება.
- ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისათვის გამოყენებული წყლის რაოდენობისა და ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისათვის გათვალისწინებული წყლის რეზერვუარის შესახებ ინფორმაცია;
- ინფორმაცია სარეზერვუარო პარკის (საწვავის) მოწყობის პირობების შესახებ და რა ტიპის, მოცულობის და რაოდენობის რეზერვუარების განთავსებაა გათვალისწინებული, დეტალური ინფორმაცია საწვავის რეზერვუარების შემოზონინგის და რეზერვუარების განთავსების ტერიტორიის მოპირკეთების შესახებ;
- საწარმოს სრულყოფილი გენერალური გეგმა, სადაც მითითებული იქნება სანიაღვრე ქსელი, რეზერვუარები, დანადგარები და სხვა ობიექტები;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე, ემისიები ნედლეულისა და მზა პროდუქციის დასაწყობებისას, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა.
- ზემოქმედება ნიადაგზე, ნიადაგის დაბინძურებით გამოწვეული რისკები, ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები.
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება საწარმოს მშენებლობის/ექსპლუატაციის ეტაპზე შესაბამისი გათვლებით და შემარბილებელი ღონისძიებები, ზემოქმედების შეფასება;
- საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და საშიში გეოდინამიკური პროცესები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები (არსებობის შემთხვევაში);
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ზედაპირულ წყლებზე საწარმოს მოწყობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის ჩასატარებელი/დაგეგმილი სავალე კვლევების შესახებ ინფორმაცია.
- ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედების შეფასება და შეფასების პროცესში გამოყენებული მეთოდები.
- მცენარეულ საფარსა და ჰაბიტატების მთლიანობაზე ზემოქმედება, ცხოველთა სამყაროზე ზემოქმედება (მათ შორის წითელი ნუსხის) და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება;
- ნარჩენების ტრანსპორტირებით გამოწვეული ზემოქმედება.

- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- მოსახლეობაზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება.
- კუმულაციური ზემოქმედება (სრულყოფილად იქნეს შეფასებული მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და სოციალურ გარემოზე);
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა და ზემოქმედების აცილებისთვის, შემცირებისთვის განსაზღვრული ღონისძიებები.
- საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა; მონიტორინგის ღონისძიებების, საკონტროლო წერტილების, მეთოდის, სიხშირისა და პერიოდულობის განსაზღვრით.
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- გზმ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- საწარმოს განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
- საწარმოს დეტალური გენერალური გეგმა, სადაც დატანილი და აღწერილი იქნება ყველა დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული ობიექტი;
- ნახაზები/სურათები მაღალი გარჩევადობით;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- ანგარიში წარმოდგენილი უნდა იქნეს წინამდებარე დასკვნით გათვალისწინებული სტრუქტურის შესაბამისად.

წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიში მოიცავს უზუსტობებსა და ტექსტურ აცდენას არსებულ საქმიანობასა და ანგარიშში მოცემულ ინფორმაციას შორის, რაც საჭიროებს დაზუსტება/კორექტირებას.

- სკოპინგის ანგარიშში (გვ. 2 თავი 1) მოცემულია ინფორმაცია, რომ „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-13 პუნქტის თანახმად, „თუ საქმიანობის განმახორციელებელი გეგმავს ამ კოდექსის II დანართით გათვალისწინებული საქმიანობის განხორციელებას და მიაჩნია, რომ საქმიანობისთვის აუცილებელია გარემოსდაცვითი გადაწვეტილების გაცემა, იგი უფლებამოსილია სამინისტროს ამ კოდექსის მე-8 მუხლით დადგენილი წესით წარუდგინოს სკოპინგის განცხადება (სკრინინგის ეტაპის გავლის გარეშე).“ შესაბამისად, დაგეგმილი საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე საქმიანობის განმახორციელებლის გადაწყვეტილებით შემუშავდა სკოპინგის ანგარიში. თუმცა 2018 წლის 22 მაისს შპს „კვლ ეკო სოლუშენის“ მიერ გზმ-ს ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილი იყო რეზინტექნიკური ნაწარმისა და პლასტმასის ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოს (ნარჩენების აღდგენა) მოწყობისა და ექსპლუატაციის სკრინინგის განცხადება (წერილი N9787), რაზეც სამინისტროს მიერ გაიცა

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 23 ივლისის N2-592 „ქ. თბილისში რეზინტექნიკური ნაწარმისა და პლასტმასის ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოს (ნარჩენების აღდგენა) მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ“ ბრძანება.

- სკოპინგის ანგარიშში (გვ. 9) მოცემული ინფორმაცია, 1000 კგ. გაცვეთილი საბურავის და ტექნიკური ნარჩენების გადამამუშავებიდან გამოყოფილი პროდუქციის რაოდენობის შესახებ საჭიროებს დაზუსტება/კორექტირებას.
- სკოპინგის ანგარიშში (გვ. 18 თავი 5.1) მოცემულია ინფორმაცია, რომ „ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება მოსალოდნელია სარკინიგზო ან საავტომობილო ესტაკადიდან ვაგონების ან ავტოცისტერნების დაცლისას და სარეზერვუარო პარკში რეზერვუარების შევსებისას, ავტოესტაკადაზე ავტოცისტერნების შევსებისას, სატუმბი დანადგარების ჩობალური სამკვრივებლებიდან აღნიშნული გაფრქვევები, წარმოადგენენ ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის სტაციონარულ წყაროებს“. რაც საჭიროებს დაზუსტებას.

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „პკლ ეკო სოლუშენის“ მიერ წარმოდგენილ ნარჩენების აღდგენის - რეზინტექნიკური ნაწარმისა და პოლიმერული ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოს (თბილისი, დიდი ლილოს ტერიტორია) მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.